

Euroopa Parlamendi president Roberta Metsola
Kõne riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlikul kohtumisel
Nikosia (Küpros), 24. aprill 2026

Täna eesistuja Costat ja president Christodoulidest selle mõttevahetuse korraldamise ning selle eest, et olete endale praegusel keerulisel ajal juhirolli võtnud.

Tere hommikust kõigile.

Tahan täna rääkida kolmel teemal: esiteks meie reaktsioonist Lähis-Ida kriisi majanduslikule mõjule, teiseks Euroopa Parlamendi hinnangust tegevuskavale „Üks Euroopa, üks turg“ ja kolmandaks mitmeaastasest finantsraamistikust.

Enne kui alustan, soovin väljendada heameelt 20. sanktsioonipaketi vastuvõtmise ja Ukrainale 90 miljardi euro suuruse laenu andmise üle. Parlament hääletas vastava õigusakti üle ja allkirjastas selle kaks kuud tagasi. Mõistan, et meie tähelepanu on Lähis-Idal, kuid maailmas, mis on üha heitlikum, hinnatakse juhtimisoskust selle järgi, kas suudame reageerida ühele kriisile, unustamata teist. Tõestame, et suudame seda.

Siit jõuangi oma esimese teemani: energiahinnad ja Lähis-Ida.

Relvarahu on nüüd kestnud 17 päeva, kuid see on endiselt habras – me kõik näeme seda. Ometi loob see tingimused läbirääkimisteks ja peab seetõttu püsima. Kohtusin Pärsia lahe koostöö nõukogu ja selle peasekretäriaga, et pakkuda Euroopa Parlamendi toetust. Tean, et ka Teil on täna kohtumine tema ja piirkondlike partneritega. Nikos, Küpros on piirkonnas Euroopa tuletorn ja eesistujariigina on Küpros osutunud Lähis-Ida suunal oluliseks sillaks.

Meil on kõigil sama soov: sõja kiire lõpetamine ja püsiv rahu, millega tagatakse Iraani rahva õigused, väärikus ja vabadus, käsitletakse Iraani tuumaprogrammi ja ballistiliste raketide programmi ning käsilaste toetamisega seotud probleeme ja lõpetatakse läbipääsu tõkestamine Hormuzi väinas. Näeme, et Iraani režiim viib ikka veel läbi meelevaldseid hukkamisi ja peab kinni teisitimõtlejaid, teiste hulgas Nobeli auhinna laureaati Narges Mohammadi, kellele määrati veebruaris uuesti seitsme ja poole aasta pikkune vangistus. On tähtis, et kõik need inimesed ja nende perekonnad näeksid, et Euroopa ei ole neid unustanud.

Meresõiduvabadus tuleb taastada ning mul on hea meel kasvava partnerite koalitsiooni üle, kes teevad selles valdkonnas koostööd ja näitavad Euroopa suutlikkust tulla toime kriisiga, mida me küll ei põhjustanud, kuid millele peame reageerima. Siinkohal näeme taas, kui oluline on, et meil oleks Euroopa kaitse- ja julgeolekumeetmete paketi osana selge strateegia artikli 42 lõike 7 kohaldamiseks.

Mis puutub energiahindadesse, siis olen tutvunud komisjoni ettepanekutega ning olen nõus, et vajame ajutist ja sihipärast leevendust. Vajame seda kiiresti. Kuid püüdes lahendada tänaseid probleeme, ei tohi me unustada homset. Me ei peaks parandama seda, mis ei ole katki.

Neli aastat tagasi kehtestasime gaasi hoiustamise normid. Need stabiliseerisid turge, suurendasid usaldust ja tugevdasid liikmesriikidevahelist koostööd. Meie püüdlused mitmekesistada energiaallikate jaotust ja vähendada sõltuvust tasuvad end ära. Praegu tulevad kõige paremini toime riigid, kus kasutatakse rohkem taastuvaid energiaallikaid, kus on suurem tuumavõimsus ja kus sõltutakse vähem gaasist.

Selline olukord ei tekkinud juhuslikult. See tekkis, kuna tegime teadlikke otsuseid, et muuta Euroopa vastupidavamaks, sõltumatumaks ja vapustustele vähem vastuvõtlikuks. Meie pikaajaline strateegia toimib. Peame püsima valitud kursil.

See tähendab rohkem investeringuid taristusse, et see toimiks. Parlament on juba oma võrgupaketiga seotud töös edasi liikunud. Selle raames ajakohastatakse Euroopa võrke, et toetada puhtamat ja detsentraliseeritumat energiat, ning loodan, et jõuame sellega lõpule aasta teisel poolel. See, kuidas need ettepanekud vastu võetakse, on õigusloomeprotsessi sujuva toimimise seisukohast oluline.

See tähendab ka avatud suhtumist elektri tootmise viisidesse. Komisjoni strateegia väikeste moodulreaktorite ja täiustatud moodulreaktorite kohta on samm selles suunas. Euroopa Parlament on seda nõudnud ja oleme valmis kiiresti tegutsema, et see teoks teha.

Minu teine tänane teema on tegevuskava „Üks Euroopa, üks turg“.

Leppisime veebruaris Alden Biesenis kokku, et märtsis toimuval Euroopa Ülemkogu kohtumisel võtame vastu otsused ja määrame kindlaks ajakava. Nüüd on aeg minna üle sõnadelt tegudele.

Täna komisjoni ja nõukogu koostöö eest tegevuskava lõpuleviimisel. Arvan, et antud oludes töötasid meie meeskonnad hästi ja kiiresti. Protsess oleks võinud olla parem – ja pikem. Mõned fraktsioonid oleksid soovinud pöörata ka suuremat tähelepanu investeringutele, eluasemele, digiüleminekule, sotsiaalsele mõõtmele ning vajadusele tegeleda riiklike tõkete ja ülereguleerimise probleemiga.

Sellele vaatamata on tegevuskava niigi ambitsioonikas, tugevdab meie võimet vapustustele vastu pidada ja aitab saavutada ühisavalduses püstitatud eesmärgid. See on Euroopa vastus oma vajadustele.

Mis puudutab tegevuskavas loetletud prioriteetseid ettepanekuid, siis teeb Euroopa Parlament oma töö ära. Ja me teeme seda hästi. Kuid vajame ka ruumi – ja usaldust –, et saaksime oma demokraatliku järelevalve ja legitiimsusega seotud ülesandeid korralikult täita. 720 parlamendiliiget enam kui 200 erakonnast ei ole ega hakka kunagi olema pelgalt kummitempel.

Oleme määranud prioriteetsetele ettepanekutele tähtsuse ja võtnud poliitilise kohustuse teha kõik meist oleneva, et neist kinni pidada. Järgides seejuures täielikult õigusloomeprotsessi, mis on äärmiselt oluline. On ka ettepanekuid, mida ei ole veel esitatud. Euroopa Parlament ei nõustu töötama surve all, kui ettepanekuid ei esitata õigel ajal ja need ei ole hästi koostatud. Auahnus on hea asi, kuid sama kehtib ka realismi kohta. Võlgname selle kodanikele.

Nagu olen varemgi öelnud, näeb enamik inimesi Euroopat ühtse süsteemina ja hindab seda ühe tunnuse põhjal – kas see annab tulemusi. Peame tegema koostööd.

See seostub mu viimase teemaga – mitmeaastase finantsraamistikuga.

Eelmisel nädalal kiitsid Euroopa Parlamendi eelarvekomisjoni liikmed suure hääletenamusega heaks meie läbirääkimisseisukoha järgmise pikaajalise eelarve kohta. Järgmisel nädalal

hääletab selle üle täiskogu. Nii saame alustada nõukoguga läbirääkimisi, kui ta oma volitused vastu võtab. Seega kinnitab parlament oma seisukoha aprillis. Teame, mida soovime, ja oleme valmis.

Lubage mul siiski selgitada kahte asja, enne kui edasi liigume. Esiteks ei sea parlamendikomisjoni raport kahtluse alla uue eelarve üldist ülesehitust. Toetame tugevamat keskendumist konkurentsivõimele ja kaitsele. Palume Teil olla avatud uute omavahendite idee suhtes. Teiseks ei saa me oodata, et järgmised põlvkonnad tasuksid meie võla. Taasterahastu „NextGenerationEU“ puhul peame tagama, et tagasimaksed ja intressid ei kahjustaks meie tulevasti püüdlusi. Jällegi ei tohiks lühiajalised meetmed tekitada pikaajalisi probleeme.

Lubage mul lõpetada nii: Euroopa ei saa astuda uuele ajastule vastu vana raamistikuga. Praegune eelarve on ammendunud kriiside tõttu, millega toimetulemiseks seda ei kavandatud. Saime eelarve toimima, kuid näeme selle piire. Me ei saa reageerida muutuvale maailmale vananenud vahenditega. Vajame eesmärgipärast eelarvet, mis annab tulemusi, kus ja millal iganes see vajalikuks osutub.

Täna.